

يادښتونه

لومړۍ خپرکي

پښتون

1. ډېوډ کرسټين، دغه گړندۍ تلونکې نړۍ، د بشريت لنډ تاريخ، بارک شرخپرونکي ډله، مساجوست، امريکا، ۲۰۰۸، پيلامه، ليکونکي د کليفورنيا د سان ديگو پوهنتون استاد دی.
2. ج.پ. مالوري، د هندو اريايانو په پلټنه کې، تيمز او هډسن، ۱۹۸۹، ۲۲۲-۲۷۰. گورډن چايلډ، اريايان، بارنز او نوبل، نيويارک، ۱۹۹۳.
3. احمد علي کهزاد، د افغانستان پخوانی تاريخ، لومړی جلد، پښتو کوونکي يوشمېر ليکوال، د افغانستان د تاريخ ټولنه، ۱۹۵۵/۱۳۳۴، کابل، ۴۴.
4. چايلډ، اريايان، ۲۰۴.
5. جېني ډي وس-کمبال، جنگيالي ښځې، تاييم وارنر کمپنۍ، نيويارک، ۲۰۰۲، Xiii.

6. ويليم مک گورن، د منځنۍ اسيا لرغونې امپراتوري گانې، شمالي کارولانیا پوهنتون، ۱۹۳۹، ۲۷.
7. ر. گرشمن، ایران، له لرغونې زمانې نه تر اسلامي فتوحاتو پورې، د پنگون خپرونه، ۱۹۶۱، ۲۱.
8. پورتنی اثر، ۱۱ مخ
9. پورتنی اثر، ۲۳
10. کهزاد، یاد شوی اثر، ۱۱۴-۱۱۵
11. نیکولاس ریاسونافسکي، د روسیې تاریخ، درېیم چاپ، د اکسفورډ پوهنتون خپرونه، ۱۹۷۷، ۱۴-۲۷
12. مک گورن، یاد شوی اثر، ۲۸. چاپلید، یاد شوی اثر، ۱۰۴.
13. مک گورن، یاد شوی اثر، ۲۸. چاپلید، یاد شوی اثر، ۱۰۹.
14. الیکزاندر بیلینیتسکي، منځنۍ اسيا، ژباړونکی جیمز هوگارت، نړۍ وال خپرونکی شرکت، نیویارک، ۱۹۲۸-۲۲.
15. ا.ت. اولسمتد، د پارس امپراتوري تاریخ، شیکاگو پوهنتون، ۱۹۴۸، ۳۴-۲۶.
16. هیرو دوت، تاریخ، ژباړونکی د. گرین، شیکاگو پوهنتون، ۱۹۸۷، ۱۲۹-۱۳۰.
17. کهزاد، یاد شوی اثر، ۸۵-۱۳۲
18. ستینلي ولپرت، د هند نوی تاریخ، خلوم چاپ، ۱۹۹۳، اکسفورډ پوهنتون، ۲۴-۲۲. ر.ج.م. رابرتس، د نړۍ تاریخ، د پنگون خپرونه، ۱۹۸۸، ۱۱۵-۱۲۸
19. کهزاد، یاد شوی اثر، ۱۰۹
20. پورتنی اثر، ۱۱۰.

21. هېرودوت، تاريخ، ۱۰۲
22. چ.و.بيلو، د افغانستان نژادونه، سنگ ميل خپرونه، لاهور، ۱۱۸۰، ۵۸-۶۰.
23. کهزاد، ياد شوی اثر، ۱۱۲
24. کم بال، ياد شوی اثر، ۵۲
25. رچرډ فرای، د منځنۍ اسيا ميراث، له لرغونې زمانې نه د ترکانو تر خپرېدو پورې، مارکوس وای نر خپرونکی، پرښتن، ۲۰۰۱، ۹۲.
26. کهزاد، ياد شوی اثر، ۱۲۰-۱۲۲، بيلو، ياد شوی اثر، ۵۸-۹۲.
27. هېرودوت، ۴۹۳
28. د رنجيو-ان معبد، کيوټو، جاپان، د ليکونکي کتنه، سپتمبر ۲۰۱۰.
29. بيلو، ياد شوی اثر، ۶۱. قاضي عطاء الله، د پښتنو تاريخ، عام پريس پېښور، ۱۹۴۷، ۱۲.
30. کهزاد، ياد شوی اثر، ۱۲۲
31. بيلو، ياد شوی اثر، ۸۵.
32. مير غلام محمد غبار، جغرافياي تاريخي افغانستان، مرکز نشراتي ميوند، ۱۳۷۸/۱۹۹۹، پشاور، ۷۱.
33. کهزاد، ياد شوی اثر، ۱۲۴
34. بيلو، ياد شوی اثر، ۹۰
35. غبار، جغرافياي تاريخي افغانستان، ۷۱
36. غبار، "افغانستان ونگاهي به تاريخ آن" مجله کابل، سال اول، شماره ۹، ۱۳۱۰/۱۹۳۱، ۸۴. محمد حسن کاکړ، افغان،

افغانستان و مختصری از کوشش های افغان ها برای تشکیل دولت در هندوستان، فارس و افغانستان، پوهنتون کابل، ۱۹۷۸/۱۳۵۷، ۳۷.

37. صدرالدین عینی، معنای کلمه تاجیک، در تاجیکان در مسیر تاریخ، ترتیب کنندگان، میرزا شکورزاده و بلال عمار، ناشر کتابفروشی فضل، پشاور، ۱۳۷۸/۱۹۹۹، ۴۱.

38. فرای، یاد شوی اثر، ۲۱۴

39. عینی، معنای کلمه تاجیک، یاد شوی اثر، ۴۱.

40. فرای، منځنۍ اسیا یاد شوی اثر، ۱۱۴

41. محمد حسن کاکړ، د افغانستان سیاسي او دیپلوماتیکي تاریخ، ۱۸۲۳-۱۹۰۱، برل خپرونکی مؤسسه، لیدن، ۲۰۰۲، ۱۱۰.

42. کاکړ، افغان او افغانستان، یاد شوی اثر، ۳۸

43. پورتنی اثر، ۳۵

44. د قول نقل، کاکړ، پورتنی اثر، ۳۵

45. جارج مارگن سترن، افغانستان، نوی اسلامي دائرة المعارف، ۲۱۷.

46. مجاور احمد یار، پښتو او پښتانه د ژبپوهنې په رڼا کې، د ساپی پښتو څېړنو او پراختیا مرکز پېښور، ۱۹۷۹/۲۰۰۱، ۱۱۴، ۱۲۸، ۱۹۴. له پوهاند زیار نه په دې وسیله مننه کوم، چې خپل دغه اثر یې له انگلستان څخه ماته استولی دی.

47. هېرودت، ۴۹۳

48. کم بال، یاد شوی اثر، ۵۱

49. چايلد، اريايان، ياد شوی اثر، ۳۹. کم بال، ياد شوی اثر، ۵۱.
50. سترابو، جغرافيه، لومړی او دويم کتاب، ژباړونکی هوراس جونز، هارورډ پوهنتون خپرونه، کيمبرج، لندن، ۱۹۹۷، ۲۳۵، ۴۴۱.
51. چايلد، اريايان، ۳۸.
52. کم بال، ياد شوی اثر، ۹، ۹۹، ۲۴۲.
53. رنه گروسي، د هوارو د ښتو امپراتوري، د منځنۍ اسيا تاريخ، ژباړونکی وال فورډ. رتگرز پوهنتون خپرونه، لندن، ۱۹۷۰، ۲۸، ۲۹.
54. فرای، منځنۍ اسيا، ياد شوی اثر، ۳۴.
55. کم بال، ياد شوی اثر، ۹۹. فرای، منځنۍ اسيا، ۸۲. هېرودوت، ۱۲۲.
56. فرای، منځنۍ اسيا، ياد شوی اثر، ۸۱. کهزاد، د پخواني افغانستان تاريخ، دويم ټوک، ۱۳۹۹، ۱۳۸-۱۲۴.
57. هېرودوت، ۱۲۹-۱۳۰.
58. فرای، منځنۍ اسيا، ۸۳-۸۵.
59. گرشمن، ياد شوی اثر، ۲۰۲-۲۱۴.
60. کونټس روفوس، د سکندر تاريخ، ژباړونکی جان يادلي، د BCA خپرونه، د پنگون په همکارۍ، ۲۰۰، ۱۲۰.
61. پيټرگرين، د مقدونيې سکندر ژوند ليکنه، د کليفورنيا پوهنتون خپرونه، برکلي، لندن، ۱۹۹۱، ۳۰۷.
62. روفوس، د سکندر تاريخ، ياد شوی اثر، ۱۲۲.
63. پورتنی اثر، ۱۲۴.

64. روفوس، د سکندر تاريخ، ياد شوی اثر، ۱۲۷.
65. پورتنی اثر، ۱۷۰-۱۲۸.
66. پورتنی اثر، ۱۷۱.
67. پورتنی اثر، ۱۷۲.
68. پورتنی اثر، ۱۸۱-۱۷۷.
69. پيترگرين، سکندر ژوند ليک، ياد شوی اثر، ۳۲۲.
70. روفوس، ياد شوی اثر، ۱۸۱.
71. آرين، د سکندر يرغلونه، د سيلنکورت ژباړه، د پنگون خپرونه، ۱۹۵۸، ۲۳۲.
72. لئوس کمنگز، لوی سکندر، گرو خپرونه، نيويارک، ۱۹۴۰، ۲۹۰.
73. روفوس، د سکندر تاريخ، ۱۸۳.
74. پيترگرين، د سکندر ژوند ليک، ياد شوی اثر، ۳۲۸. آرين، د سکندر يرغلونه، ياد شوی اثر، ۲۳۲.
75. پورتنی اثر، ۳۷۱-۳۲۷.
76. تيودور ډاج، سکندر، ده کاپو خپرونه، دغه اثر اول په ۱۸۹۰ کې چاپ شوی و. د ډاج (۱۸۴۲-۱۹۰۹) دغه پښتانه (په څه کم اوه سوه مخونو کې) له سره چاپ شوی اثر د چاپ نېټه نه لري. ۵۱۲-۵۱۵.
77. پيترگرين، د سکندر ژوند ليک، ياد شوی اثر، ۳۸۲.
78. کمنگز، لوی سکندر، ياد شوی اثر، ۳۲۳.
79. آرين، د سکندر يرغلونه، ۲۴۷.
80. بليني، لوی سکندر، د تاريخ د نه مغلوب شوي جنرال نه

- در سونه، پال گريو، ميکيلن خپرونه، ۲۰۱۰، ۱۴۱-۱۴۳
81. پيتر گرین، د سکندر ژوندليک، یاد شوی اثر، ۳۸۳
82. ارين، د سکندر يرغلونه، یاد شوی اثر، ۲۸۱
83. گندا سنگه، احمد شاه بابا، طارق خپروني، لاهور، دوهم چاپ، ۱۹۸۱، ۱۱۷
84. ارين، د سکندر يرغلونه، یاد شوی اثر، ۳۶۰-۳۶۳
85. کمنگز، سکندر، یاد شوی اثر، ۴۱۸-۴۳۰
86. روفوس، د سکندر تاريخ، یاد شوی اثر، ۲۴۵
87. روميلا ده تپير، پخوانی هند، له پيل نه تر ۱۳۰۰م پورې، پنگون، ۲۲۰۲، ۱۷۴. پرسويل سپير، هند، عصري تاريخ، د مشيگن پوهنتون خپرونه، ۱۹۶۱، ۵۴.
88. پال برنارد، په ای خانم کې د يونان کالوني او يونانيت په منځنۍ اسيا کې، دغه مقاله په دغه کتاب کې خپره شوې ده. افغانستان، د کابل موزيم پټې خزاني، تنظيم کوونکي ف. های برت او پ. کمبون، د ملي جغرافيايي ټولنې خپرونه، د چين چاپ، ۲۰۰۸، ۸۱-۱۳۱.
89. مک گورن، د منځنۍ اسيا پخوانۍ امپراتوري گانې، یاد شوی اثر، ۷۰.
90. فرينک هولټ، تندر اچونکی زيوس، د يونان شوې باختر جوړول، د کليفورنيا پوهنتون خپرونه، لاس انجلس، لندن، ۱۹۹۹، ۱۲.
91. کهزاد، د افغانستان پخوانی تاريخ، اول ټوک، یاد شوی اثر، ۱۲۰.

92. مک گورن، یاد شوی اثر، ۲۷-۲۸. گرښمن، ایران، یاد شوی اثر، ۲۴۳.
93. گرښمن، ایران، یاد شوی اثر، ۲۴۲-۲۴۴.
94. پورتنی اثر، ۲۴۹. جارج رالنسن، لرغونی تاریخ، لوی مدنیتونه له مخزېږدي ۳۰۰ نه د روم تر پرېږدلو پورې، بارنز او نوبل خپرونه، نیویارک، ۱۹۹۳، ۴۸۸.
95. س.و. و.ج.ود، د زمانې غنیمتونه، له لرغونې زمانې نه تر شپاړسمې پېړۍ پورې د نړۍ تاریخ، فینکس خپرونه، لندن، ۱۹۸۸، ۱۱۷.
96. رنه گروسي، یاد شوی اثر، ۱۹.
97. فرای، منځنۍ اسیا، یاد شوی اثر، ۱۲۲.
98. پال برنارد، یاده شوې مقاله، ۱۰۴.
99. رنه گروسي، ۳۰. ولسن، لرغونی تاریخ، یاد شوی اثر، ۱۳۹. کهزاد، د افغانستان پخوانی تاریخ، دویم ټوک، د تاریخ ټولنې خپرونه، کابل، ۱۳۳۹، ۱۴۵. فرای، منځنۍ اسیا، ۱۲۷.
100. بیلو، د افغانستان نژادونه، یاد شوی اثر، ۱۸.
101. رنه گروسه، یاد شوی اثر، ۳۲.
102. فرای، منځنۍ اسیا، یاد شوی اثر، ۱۳۵. کهزاد، د کوشاني امپراتورۍ اوږد بیان کړی. دویم ټوک، ۲۰۰.
103. مک گورن، یاد شوی اثر، ۴۰۷، ۴۰۸، رنه گروسه ۲۹.
- ۱۰۳ الف: گرښمن، ۲۸۹-۳۰۹.
104. چارلز ډورن، د پوهې تاریخ، بالنتاین کتابونه، نیویارک، ۱۹۹۱، ۲۷-۸۹.

105. گرښمن، ايران، ياد شوی اثر، ۳۰۰-۳۰۲
106. روفوس، ياد شوی اثر، ۱۸۱. نيويارک ټايمز، جولای ۱۷، ۴
107. روميلا ده پر (يا پپر)، د پخواني هند تاريخ، ياد شوی اثر، ۲۱۷-۲۱۸.
108. رالنسن، پخوانی تاريخ، ياد شوی اثر، ۴۸.
109. تيودور ډاج، سکندر، ياد شوی اثر، ۵۱۲
110. روفوس، د سکندر تاريخ، ياد شوی اثر، ۱۲۲
111. مک گورن، د منځنۍ اسيا لرغونې امپراتوري گانې، ياد شوی اثر، ۷-۸.
112. رالف گرفت (مدون، مترجم او مبصر)، د ريگويده مذهبي سندري، خپرونکی موتي لال نيرسېداس، دهلي، ۱۹۷۳. دغه اثر اول په ۱۸۸۹ او بيا په ۱۸۹۹ کې خپور شوی و. ۳۴۲، ۵۷۴. له ډاکټر عبدالرحمن زماني نه ډېره مننه کوم، چې دغه مهم اثر او داسې هم د مک گورن اثر په نامه د منځنۍ اسيا لرغوني امپراتوري گانې يې د کلفورنيا پوهنتون له کتابتون نه ماته په امانت راوړي وو.
113. رالف گرفت، د ريگويده مذهبي سندري، پورتنی اثر، ۴۱۲، ۵۷۴
114. فراي، منځنۍ اسيا، ياد شوی اثر، ۱۲۴
115. ارين، ياد شوی اثر، ۲۵۵
116. کمنگز، لوی سکندر، ياد شوی اثر، ۳۲۸، ۳۲۹. کهزاد، افغانستان در پرتو تاريخ، کابل، ۱۳۴۲، ۱۲۰.
117. مک گورن، د منځنۍ اسيا لرغوني امپراتوري گانې، ياد

شوی اثر، ۴۷۹

118. دوست محمد دوست، د افغانستان ژبې او توکومونه، پښتو ټولنه، کابل، ۱۵۴، ۱۰۲.
119. مک گورن، یاد شوی اثر، ۴۷۸.
120. پورتنی اثر، ۴۰۱.
121. پورتنی اثر، ۲۰.
122. چ.چ.ولسن، لرغونې اریانه، اسیایي پوهنیز سرویسونه، نوي دهلي، ۱۹۹۸، ۱۲۱.
123. پورتنی اثر، ۱۲۱.
124. احمد علي کهزاد، افغانستان در شاهنامه، بیهقي کتاب خپرولو مؤسسه کابل، ۱۹۷۲/۱۳۵۵، ۷۴، ۷۵. کهزاد، د افغانستان پخوانی تاریخ، لومړی ټوک، ۲۳۰.
125. ولسن، لرغونې اریانه، یاد شوی اثر، ۱۴۰.
126. چایلد، اریایان، یاد شوی اثر، ۸۳.
127. صدیق الله رښتین، لرغونې پښتو، یونیورسټي بوک ایجنسي، پېښور، ۱۹۹۴/۱۳۷۳، ۱۱۳-۱۱۵.
128. رچرډ فرای، د پارس طلايي دوره، بارنز او نوبل خپرونه، نیویارک، ۱۹۷۵، ۹۲.
129. مارگن سټرن
130. د قول نقل، زیار، پښتو او پښتانه د ژبپوهنې په رڼا کې، د ساپي پښتو خپرونو او پراختیا مرکز، پېښور، ۲۰۰۱، ۱۷۴.
131. کم بال، جنگیالی-نبځي، یاد شوی اثر، ۴۴.
132. دوست، د افغانستان ژبې، یاد شوی اثر، ۱۱۲. هېرودوت،

۱۲۹

133. اليکزاندر بيلينسکي، منځنۍ اسيا. ياد شوی اثر، ۷۷،

۷۶، ۵۵، ۱۰۲، ۱۱۲.

134. محمد حسن کاکړ، ټولنه او حکومت د امير عبدالرحمن په

امارت کې، د ټکساس پوهنتون خپرونه، استن، ۱۹۷۸،

۱۲۳-۱۲۴

135. يوسف داهموس، د منځنيو پېړيو تاريخ، بارنز او نوبل

خپرونه، ۱۹۲۸، ۱۲۱.

136. دوست، د افغانستان ژبې، ياد شوی اثر، ۳۹، ۱۱۴. فرای،

منځنۍ اسيا، ياد شوی اثر، ۱۹۱. محمد هوتک، پټه خزانه،

دوهم چاپ، ۱۳۳۹، ۳۲.

137. محمد هوتک، ياد شوی اثر، ۳۰.

138. د افغانستان ژبې، ياد شوی اثر، ۱۱۴. فرای، منځنۍ اسيا،

ياد شوی اثر، ۱۹۱.

139. عبدالعظيم رضايي، تاريخ ده هزاره ساله ايران، از پيدايښ

ارياها تا انقراض پارت ها، ج. ۱، نشر کرده اقبال، تهران،

۱۳۷۲، ۹۰. په دې وسيله له محترم عبدالواحد فراهي نه مننه

کوم، چې د دغه اثر څلور ټوکونه يې ماته د خپل ورور محترم

عبدالغفار فراهي په لاس استولي وو.

140. کلنتن، د سهراب او رستم تراژيډي، واشگتن پوهنتون

خپرونه، سسياتل، ۱۹۹۲، مقدمه.

141. کهزاد، افغانستان در شاهنامه، ياد شوی اثر، ۲۱.

142. رضايي، تاريخ ده هزار ساله ايران، ياد شوی اثر، ۸۸.

- کلنټن، د سهراب او رستم تراجیدي، یاد شوی اثر، ۱۸۸.
143. رضایي، تاریخ ده هزار ساله ایران، یاد شوی اثر، ۴۰.
144. دوست، د افغانستان ژبې، یاد شوی اثر، ۱۱۵.
145. رضایي، تاریخ ده هزار ساله ایران، یاد شوی اثر، ۸۹.
146. احمد علي کهزاد، غرغښت یا گرشاسب، انتشارات دانش، پشاور، ۱۳۷۸/۱۹۹۹، ۴۵.
147. پورتنی اثر، ۴۲.
148. محمد حیات خان، حیات افغاني، ژباړونکي فرهاد ظریفی او عبداللطیف طالبی، دانش خپرندویه ټولنه، دویم چاپ، ۲۲۰۷/۱۳۸۲، ۵۱. له محترم محمد حسن شپرزاد نه په دې وسیله مننه کوم، چې دغه اثر یې را کړی دی.
149. چایلې، اریایان، یاد شوی اثر، ۱۳.
150. د پښتنو شجرې په ډېرو اثارو کې ثبت شوي دي. په دې اړه نوي او مهم اثارونه دا دي: شمسوار سنگروال، د افغانستان قومونه، خپرندوی شمله، پېښور ۲۰۰۷. م. ج. سیال مومند، د پښتنو قبیلو شجرې، یونیورسټي بوک ایجنسي، پېښور، ۱۹۸۸. مارگن سټرن، خلک، د پښتو ژبه، پښتو ادبیات، اسلامي دایرة المعارف، لومړی ټوک، ۱۹۲، ۲۱۲-۲۲۱. محمد حسن کاکړ، د افغانستان سیاسي او دیپلوماتیکي تاریخ، برل خپرونکي مؤسسه، لیدن، ۲۰۰۲، ۱-۳.
151. نعمت الله، د افغانانو تاریخ، ژباړونکی برنارډ ډورن، وآن گارډ بوکس، لاهور، ۱۹۹۹، دویم ټوک، ۲۴، ۷۲.
152. کهزاد، غرغښت یا گرشاسب، یاد شوی اثر، ۵۲.

153. محمد حيات خان، حيات افغاني، ۱۲۳.
154. هنري پريستلي، حيات افغاني (انگرېزي متن) ياد شوی اثر، ۵۳.
155. م. الف. شابان، اسلامي تاريخ، نوی تعبیر، له ۲۰۰ نه تر ۷۵۰ م پورې. کمبرج پوهنتون خپرونه، لندن، نیویارک، ۱۹۷۱، ۲۳.
156. برنارډ لویس، عربان په تاريخ کې، اکسفورډ پوهنتون خپرونه، اکسفورډ نیویارک، ۱۹۹۳، ۴۳.

دویم څپرکی

افغان

1. میر غلام محمد غبار، افغانستان در مسیر تاریخ، مؤسسه چاپ کتب، کابل، ۱۹۲۷/۱۳۴۶، ۳۰۸-۳۰۹.
2. ج. بوزورت، د غزنویانو امپراتوري، اډنبره پوهنتون، ۱۹۲۳، ۱۱۳.
3. سیرګلاسي، نوی اسلامي داپرة المعارف، الله میرا پریس، ۲۰۰۲، ۸۹.
4. ویل ډیورانت، زموږ د ختیځ میراث، ساین او شوستر، نیویارک، ۱۹۵۴، ۵۶۱.
5. کهزاد، افغانستان در شاهنامه، یاد شوی اثر، ۲۸۸.
6. د قول نقل، وارتن ګریګوریان، د معاصر افغانستان هسکېدنه، ستیفورډ پوهنتون، ۱۹۲۹، ۲۹.
7. د قول نقل، محمد حسن کاکړ، افغان، افغانستان...، یاد شوی

۱۸. اثر، ۱۸.
۸. اولاف که رو، پټانان، میکمیلن خپرونه، ۱۹۲۵، ۷۹.
۹. گریگوریان، د معاصر افغانستان هسکېدنه، یاد شوی اثر، ۲۹.
۱۰. بري هت سمهتیا، د مدورا ژباړه، ۱۸۸۴، دویم فصل، لمبر ۱۲، فصل ۱۲، لمبر ۳۸.
۱۱. پرسي سایکس، د افغانستان تاریخ، لندن، لومړی ټوک، ۱۵۴.
۱۲. شون چونگ، د لويديځې نړۍ بودايي سندونه، یاد شوی اثر، ټوک ۱، ۴۹، ۵۱.
۱۳. کنگهم، د پخواني هند جغرافیه، لندن، ۱۸۷۱، ۸۷.
۱۴. پورتنی اثر، ۸۹.
۱۵. غلام جیلاني ځواک، "اصالت و هویت تاریخي افغان و افغانستان، افغان ملت اونیزه خپرونه، سلواغه ۱۳۸۲، فبروري ۲۰۰۴.
۱۶. عبدالحی حبیبی، افغان و افغانستان، دغه کتابگوټی د حبیب الله رفیع په پښتو ژبه ساپی د موقوفاتو ادارې له خوا په ۱۹۹۸ کې هم چاپ شوی دی.
۱۷. کهزاد، افغانستان در شاهنامه، یاد شوی اثر، ۲۸۷-۳۰۷.
۱۸. کاکړ، افغان، افغانستان، یاد شوی اثر، ۲۱.
۱۹. نامه احمد شاه به سلطان عثمانی. د غلام جیلاني جلالی په مقدمه، کابل مجله، ۱۹۲۷/۱۳۴۲، ۹.
۲۰. ج.پ. فریه، د افغانستان تاریخ، ژباړن ولیم جیسی، ۲۰۰۲.

سنگ ميل خپرونه، لاهور، ۱۱

21. فلورنټيا سيل، په افغانستان کې د مصيبتونو جوړنال،

ټانټالون پريس، ټني سي، ۲۰۰۲، ۵۳

22. جان کې، په افغانستان کې د جنگ تاريخ، لومړی ټوک،

شوبي خپرونه، دهلي، ۱۹۹۹، ۳۴۲. دغه اثر اول ځل په ۱۸۵۱

ياني د افغان-انگليس له لومړي جنگ نه وروسته خپور شوی و.

23. د قول نقل، جان کې، په افغانستان کې د جنگ تاريخ، ياد

شوی اثر، ۳۲۳

24. امان الله، حاکميت قانون در افغانستان، د حبيب الله رفيع

په مقدمه او سمون، امان کتاب خپرولو مؤسسه پېښور،

۱۹۹۹، ۱۱۷، ۲۱۱. په دې وسيله له محترم رفيع صاحب نه مننه

کوم، چې دغه مهم کتاب يې را کړی دی.

***

درېيم څپرکی

افغانستان

1. کهزاد، اريانا، ياد شوی اثر، ۷-۸.

2. د ختيځ سپېڅلي کتابونه، د ويدي مذهبي سندرو، زند-

اوستا، د ماپادا، او پانيشاد، قرآن او د بودا د ژوند څخه

ځينې برخې، کولونيل پرس، ۱۹۰۰، ۲۷-۲۹. د ليکونکي

شخصي کتابتون.

3. غبار، افغانستان بیک نظر، کابل، ۱۳۲۷/۱۹۸۸، باهتمام

امين الله بشر دوست، ۳۰.

4. کهزاد، افغانستان در پرتو تاريخ، د کتاب چاپولو مؤسسه،

- کابل، ۱۹۶۷/۱۳۴۲، ۲۵، کهزاد، اريانا، یاد شوی اثر، ۴۴.
5. چایلد، اريايان، یاد شوی اثر، ۱۰۹
6. فرای، منځنۍ اسيا، یاد شوی اثر، ۸۹
7. کهزاد، د افغانستان پخوانی تاریخ، یاد شوی اثر، ۹۴. غبار، افغانستان بیک نظر، یاد شوی اثر، ۲۰.
8. کهزاد، اريانا، یاد شوی اثر، ۹۵
9. غبار، افغانستان بیک نظر، یاد شوی اثر، ۲۵
10. کهزاد، افغانستان در شاهنامه، ۱۷۴
11. پورتنی اثر، ۱۷۴
12. کهزاد، اريانا، یاد شوی اثر، ۴۲
13. ولسن، لرغونې اريانه، یاد شوی اثر، ۱۲۰
14. ولسن، لرغونې اريانه، یاد شوی اثر، ۱۲۱. کهزاد، اريانا، یاد شوی اثر، ۵۷-۵۹.
15. کهزاد، اريانا، یاد شوی اثر، ۴۷-۵۰.
16. رومیلا تیر، لرغونې هند، یاد شوی اثر، ۳۹
17. الیساندرو باساني، پارسیان، سان مارتینی پرس، نیویارک، ۱۹۷۱، ۱۱.
18. هیوکنیدی، د عربو ستر فتوحات، ده کاپو پریس، د امریکې چاپ ۲۰۰۷، ۱۸۷.
19. پورتنی اثر، ۱۸۸
20. فرای، د پارس طلايي دوره، بارنزاونوبل پرس، ۱۹۹۲، ۱۳
21. فرای، پورتنی اثر، ۱۳. فرای، د منځنۍ اسيا میراث، یاد شوی اثر، ۱۴۸-۱۴۹.

22. غبار، خراسان، ناشر محمد ظاهر يونسې، چاپ دوم، کابل، ۱۹۹۸، ۳۲
23. کنيدې، د عربو ستر فتوحات، ياد شوی اثر، ۲۸۹
24. پورتنی اثر، ۱۹۷-۱۹۲
25. پورتنی اثر، ۱۹۸
26. غبار، خراسان، ياد شوی اثر، ۲۴
27. سيف بن محمد، تاريخ نامه هرات، مقدمه از محمد زبير صديقي، ناشر کتابفروشی خيام، کلکته، ۱۹۴۳، مقدمه، ۱۳. محمد حسن کاکړ، زما غوره ليکنې، د افغانستان د کلتوري ودې ټولنه، ۲۰۱۰، ۲۳۸. د معاصر افغانستان تاريخپوهان، مقاله.
28. سيف بن محمد ياسيفي، تاريخنامه هرات، پورتنی اثر، ۷۲
29. د قول نقل، کاکړ، افغان و افغانستان، ياد شوی اثر، ۹
30. سيفي، تاريخنامه هرات، ياد شوی اثر، ۲۲۴
- ۳۰- الف. پورتنی اثر، ۲۲۳
31. حبيب الله تېرى، پښتانه، د پښتني فرهنگ د ودې ټولنه-جرمني، پېښور، ۱۹۹۹، ۲۱۰-۲۳۰.
32. کاکړ، افغان، افغانستان، ياد شوی اثر، ۲۴-۵۳
33. کاکړ، زما غوره ليکنې، ياد شوی اثر، ۲۳-۵۴
34. سلطان محمد، تاريخ سلطاني، بمبې، ۱۲۹۸ هجري قمري، ۱۲۲. کاکړ، غوره ليکنې، ياد شوی اثر، ۸۲-۲۵.
35. کاکړ، افغان، افغانستان، ياد شوی اثر، ۹۸-۹۷
36. کاکړ، د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ، ياد

- شوی اثر، ۱۲۳. ډ.پ. سنگهېل، هند او افغانستان، ۱۸۷۲-۷-۱۹، د ديپلوماتيکي اړيکو مطالعه، کوينز لينډ پوهنتون خپرونه، استراليا، ۱۹۲۳، ۱۰. ج. الدر، د برتانوي هند شمالي سرحد، د امپراتوري سياست په اړه مطالعه، ۱۸۹۵-۱۸۹۵-لندن، ۱۹۲۳، ۱۷۵.
37. سنگهېل، افغانستان او هند، یاد شوی اثر، ۱۰-۱۲
38. پورتنی اثر، ۱۲۸
39. کاکړ، د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ، یاد شوی اثر، ۲۰۵
40. پورتنی اثر، ۲۰۰-۲۰۷. سنگهېل، افغانستان او هند، یاد شوی اثر، ۱۰۷-۱۲۹
41. کاکړ، د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ، یاد شوی اثر، ۱۷۷-۱۹۲ کاکړ، زما غوره ليکنې، یاد شوی اثر، ۹۹-۱۸۲. سنگهېل، هند او افغانستان، یاد شوی اثر، ۱۳۳-۱۲۱.
42. سنگهېل، افغانستان او هند، ۱۴۴
43. پورتنی اثر، ۱۴۴
44. کاکړ، د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ، یاد شوی اثر، ۱۷۷-۱۹۲ کاکړ، زما غوره ليکنې، یاد شوی اثر، ۹۹-۱۸۲. ډيورنډ، د واحد ملت د بېلتون کرښه، د افغانستان د کلتوري ودې ټولنه، ۲۰۰۷/۱۳۸۲.
45. کاکړ، د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ، یاد شوی اثر، ۱۸۲

46. پورتنی اثر، ۱۸۳
47. عظمت حیات خان، د ډیورنډ کرښه، د هغې
جیو ستراتیجکې اهمیت، د پېښور پوهنتون، ۲۰۰۰، ۱۰۹-۱۲۱.
48. کاکړ، د افغانستان حکومت او جامعه د امیر عبدالرحمن
په امارت کې، د تیکساس پوهنتون خپرونه، ۱۹۷۹، استین،
لندن، ۲۴۸.
49. سنگهېل، افغانستان او هند، یاد شوی اثر، ۱۵۷.
50. سنگهېل، افغانستان او هند، ۱۵۴. د دغې اوږدې کرښې د په
نښه کولو بیان کې د عظمت حیات خان بیان یو څه متفاوت دی
او دده په وینا میک ماهون تر پایه پورې د بلوچستان د
کمیسیون کار پرمخ بیوه. عظمت حیات خان، د ډیورنډ کرښه،
۱۲۲-۱۲۸.
51. عظمت حیات خان، د ډیورنډ کرښه، ۱۲۲-۱۲۲. سنگهېل،
۱۵۵.
52. کاکړ، د افغانستان سیاسي او دیپلوماتیکې تاریخ، ۱۸۹.

د پوهاند کاکړ نور خپاره شوي آثار

په پښتو کې:

- د ثور کودتا او د هغې ژورې پایلې (۲۰۱۰)
- زما غوره لیکنې (۲۰۱۰)
- د سرطان کودتا (۲۰۰۹)
- د پاچا امان الله واکمنۍ ته یوه نوې کتنه (۲۰۰۴)
- وطن ته یو سفر، طالبان او اسلامي بنسټ پالنه (۲۰۰۴)
- رڼا او دفاع (لیکونکي، د مقالو تنظیم کوونکی) (۱۹۹۹)
- افغانان د شپږ شپېتم کال په پسرلي کې له شورویانو سره د جنگ په حال کې (۱۹۹۰)
- د افغانستان په اړه د ژنیو جوړه (۱۹۸۸)

په فارسي کې:

- افغان، افغانستان و مختصری از کوشش های افغان برای تشکیل دولت در هندوستان، فارس و افغانستان (۱۹۷۸)
- جنگ دوم افغان - انگلیس (۱۹۸۹)
- مسئله افغان (۱۹۹۰)

ژباړې:

- د سقراط، افلاتون، ارسطو، اپیکوراو زینو په نظربڼه انسان د بالابانس لیکنه (۲۰۱۰)

- خاطري، د يوې دورې لنډ تاريخ، د محمود طرزي ليکنه (۲۰۰۷)
 د پوهنې فلسفې بنسټونه، د جارج نيلر ليکنه (۲۰۰۲)
 د کابل سلطنت بيان، لومړی او دويم ټوک، د الفنسټين ليکنه،
 نصرالله سوبمن د مقدمې ژباړونکی، (۱۹۸۲)
 دموکراسي در جهان امروز، د میکفیرسن ليکنه (۱۹۷۱)
 تاريخ څه ته وايي؟ د اي.اچ. کار ليکنه (۱۹۲۸)
 ماکسم گورکي د ابياتو په اړه (۱۹۲۱)

په انگرېزي کې:

- د افغانستان سياسي او ديپلوماتيکي تاريخ (۲۰۰۲)
 افغانستان، د شوروي يرغل او د افغانانو ځواب (۱۹۹۵)
 د افغانستان حکومت او ټولنه، د امير عبدالرحمن خان په واکمنۍ
 کې (۱۹۷۹)
 افغانستان، د داخلي سياسي انکشافاتو مطالعه (۱۹۷۱)